

INFORMARE

cu privire la pașii de urmat în cazul unei violențe în familie

Violența în familie este incriminată prin Legea 217/2003 Republicată. În sensul prezentei legi, prin violența în familie înțelegem "orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare ori de apărare, manifestată fizic sau verbal, săvârșită de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale, emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate. Constituie, de asemenea, violență în familie împiedicarea femeii de a-și exercita drepturile și libertățile fundamentale."

Conform Legii 217/2003(*republicată*), Art. 4

(1) Violența domestică se manifestă sub următoarele forme:

a) violența verbală - adresarea printr-un limbaj jignitor, brutal, precum utilizarea de insulte, amenințări, cuvinte și expresii degradante sau umilitoare;

b) violența psihologică - impunerea voinței sau a controlului personal, provocarea de stări de tensiune și de suferință psihică în orice mod și prin orice mijloace, prin amenințare verbală sau în orice altă modalitate, șantaj, violență demonstrativă asupra obiectelor și animalelor, afișare ostentativă a armelor, neglijare, controlul vieții personale, acte de gelozie, constrângerile de orice fel, urmărirea fără drept, supravegherea locuinței, a locului de muncă sau a altor locuri frecventate de victimă, efectuarea de apeluri telefonice sau alte tipuri de comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care prin frecvență, conținut sau momentul în care sunt emise creează temere, precum și alte acțiuni cu efect similar;

c) violența fizică - vătămarea corporală ori a sănătății prin lovire, îmbrâncire, trântire, tragere de păr, înțepare, tăiere, ardere, strangulare, mușcare, în orice formă și de orice intensitate, inclusiv mascate ca fiind rezultatul unor accidente, prin otrăvire, intoxicare, precum și alte acțiuni cu efect similar, supunerea la eforturi fizice epuizante sau la activități cu grad mare de risc pentru viață sau sănătate și integritate corporală, altele decât cele de la lit. e);

d) violența sexuală - agresiune sexuală, impunere de acte degradante, hărțuire, intimidare, manipulare, brutalitate în vederea întreținerii unor relații sexuale forțate, viol conjugal;

e) violența economică - interzicerea activității profesionale, privare de mijloace economice, inclusiv lipsire de mijloace de existență primară, cum ar fi hrană, medicamente, obiecte de primă necesitate, acțiunea de sustragere intenționată a bunurilor persoanei, interzicerea dreptului de a poseda, folosi și dispune de bunurile comune, control inechitabil asupra bunurilor și resurselor comune, refuzul de a susține familia, impunerea de munci grele și nocive în detrimentul sănătății, inclusiv unui membru de familie minor, precum și alte acțiuni cu efect similar;

f) violența socială - impunerea izolării persoanei de familie, de comunitate și de prieteni, interzicerea frecventării instituției de învățământ sau a locului de muncă, interzicerea/limitarea realizării profesionale, impunerea izolării, inclusiv în locuința comună, privarea de acces în spațiul de locuit, deposedarea de acte de identitate, privare intenționată de acces la informație, precum și alte acțiuni cu efect similar;

g) violența spirituală - subestimarea sau diminuarea importanței satisfacerii necesităților moral-spirituale prin interzicere, limitare, ridiculizare, penalizare a aspirațiilor membrilor de familie, a accesului la valorile culturale, etnice, lingvistice ori religioase, interzicerea dreptului de a vorbi în limba maternă și de a învăța copiii să vorbească în limba maternă, impunerea aderării la credințe și practici spirituale și religioase inacceptabile, precum și alte acțiuni cu efect similar sau cu repercusiuni similare.

h) violența cibernetică - hărțuire online, mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen, urmărire online, amenințări online, publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim, accesul ilegal de interceptare a comunicațiilor și datelor private și orice altă formă de utilizare abuzivă a tehnologiei informației și a comunicațiilor prin intermediul calculatoarelor, telefoanelor mobile

inteligente sau altor dispozitive similare care folosesc telecomunicațiile sau se pot conecta la internet și pot transmite și utiliza platformele sociale sau de e-mail, cu scopul de a face de rușine, umili, speria, amenința, reduce la tăcere victima.

(2) În nicio formă și în nicio împrejurare, obiceiul, cultura, religia, tradiția și onoarea nu pot fi considerate drept justificare pentru niciun tip de acte de violență definite în prezenta lege.

Cui se aplică prevederile?

Art. 5 din Legea 217/2003(*republicată*)

(1) În sensul prezentei legi, prin membru de familie se înțelege:

- a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;*
- b) soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție;*
- c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare acelorora dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc;*
- d) tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului;*
- e) reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.*

Prin ordinul de protecție, judecătorul poate hotărî:

- Evacuarea temporară a agresorului din locuința familiei, indiferent dacă acesta este titularul dreptului de proprietate;
- Reintegrarea victimei și, după caz, a copiilor, în locuință, atunci când victima a părăsit locuința;
- Limitarea dreptului de folosință al agresorului numai asupra unei părți a locuinței comune atunci când aceasta poate fi astfel partajată încât agresorul să nu vină în contact cu victima;
- Obligarea agresorului la păstrarea unei distanțe minime determinate față de victimă, față de copiii acesteia, sau față de alte rude ale acesteia ori față de reședință, locul de muncă sau unitatea de învățământ a persoanei protejate;
- Interdicția pentru agresor de a se deplasa în anumite localități sau zone determinate pe care persoana protejată le frecventează ori le vizitează periodic;
- Interzicerea oricărui contact, inclusiv telefonic, prin corespondență sau în orice alt mod, cu victima;
- Obligarea agresorului de a preda Poliției armele deținute;
- Încredințarea copiilor minori sau stabilirea reședinței acestora;
- Suportarea de către agresor a chiriei sau a întreținerii pentru locuința temporară unde victima, copiii minori sau alți membri ai familiei locuiesc sau urmează să locuiască;
- Obligarea agresorului de a urma consiliere psihologică, psihoterapie sau poate recomanda luarea unor măsuri de control, efectuarea unui tratament ori a unor forme de îngrijire, în special în scopul dezintoxicării.

Dacă sunteți victimă a violenței în familie:

- **depuneți o sesizare scrisă la subunitatea de poliție pe raza căreia domiciliați;**
- **cereți de la polițist /printați de pe internet Legea 217/2003 Republicată „cererea privind emiterea ordinului de protecție” și completați-o;**
- **depuneți această cerere completată la judecătoria de care aparțineți cu domiciliul sau reședința, însoțită de probe: a sesizării depuse la poliție, certificat medico-legal, nume martori, înscrisuri sau înregistrări;**
- **la depunerea cererii la judecătorie este bine să vă prezentați împreună cu martorii;**

- **dacă, până la emiterea ordinului de protecție vă simțiți în pericol, cereți sprijin ONG-urilor care oferă servicii sau adăposturi, ori D.G.A.S.P.C. Ialomita**
- **după emiterea ordinului de protecție și punerea lui în aplicare, semnați orice încălcare a prevederilor lui, la 112 sau la postul de poliție;**
- **trebuie să știți că aveți dreptul la punerea în aplicare de îndată a ordinului de protecție și dreptul de a fi protejați de încălcarea lui, nerespectarea prevederilor acestuia reprezentând infracțiunea de încălcare a hotărârii judecătorești, care se sancționează cu închisoare de la o lună la un an. Împăcarea înlătură răspunderea penală;**

Cum se sesizează violența domestică?

În cazul violențelor intrafamiliale, **poliția poate acționa** în urma depunerii unei **sesizări scrise** la sediul unității de poliție de pe raza de domiciliu a victimei (dacă e făcută de victimă se numește plângere, dacă e făcută de un martor se numește denunț), în urma unui **apel telefonic** la ofițerul de serviciu al secției/unității de poliție din zona respectivă, a unei **solicitări la Serviciul Unic de Apel de Urgență 112** (care poate fi făcută de oricine are cunoștință de astfel de evenimente), a unei sesizări verbale făcută **direct la agentul de poliție** care patrulează sau, poliția poate afla **cu ocazia intervenției la un alt caz** sau chiar **din presă**.

Sesizări despre astfel de fapte de violență domestică pot fi făcute și de persoanele cu funcții de conducere în cadrul unei autorități a administrației publice sau în cadrul altor autorități publice, instituții publice ori al altor persoane juridice de drept public, precum și de orice persoană cu atribuții de control care, în exercitarea atribuțiilor lor, au luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu. Ele sunt obligate să sesizeze de îndată organul de urmărire penală și să ia măsuri pentru ca urmele infracțiunii, corpurile delictive și orice alte mijloace de probă să nu dispară. (art. 291 Cod procedură penală)

Victima trebuie să știe că poate sesiza **cu plângere prealabilă** organul de cercetare penală sau procurorul. Dreptul de a depune o astfel de plângere are caracter personal și aparține părții vătămate. Plângerea penală prealabilă poate fi depusă și de un mandatar, caz în care procura trebuie întocmită special pentru acest scop și trebuie să rămână anexată la plângere pe parcursul procedurilor.

Acțiunea penală în cazul infracțiunilor sancționabile la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, de ex:

- lovire sau alte violențe (art.193 CP)
- amenințare (art. 206 CP)
- viol în forme neagravante (art. 218 alin 1 și alin 2 CP)
- agresiune sexuală în forme neagravante (art.219 alin 1 CP)
- furt între membrii de familie (art.231 alin 1CP)
- distrugere (art. 253 alin 1 și alin 2 CP)

este guvernată de principiul disponibilității: **victima poate decide retragerea plângerii**, situație care stinge acțiunea penală începută în prealabil și agresorul nu mai este pedepsit.

În cazul infracțiunii de lovire sau alte violențe săvârșită asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu (adică nu la solicitarea victimei), și în acest caz, voința victimei de a opri pedepsirea agresorului nu se mai poate manifesta.

Pentru celelalte categorii de infracțiuni (pentru care legea nu solicită introducerea unei plângeri penale prealabile), organele de anchetă penală nu au nevoie de manifestarea expresă de voință a persoanei vătămate pentru tragerea la răspundere penală a autorului faptei, indiferent de modalitatea prin care au aflat de faptă.

